
To skritt fram og minst ett tilbake for LIS1-ordningen

REDAKSJONELL KOMMENTAR

TONE ENDEN

tone.enden@tidsskriftet.no

Tone Enden er ph.d., spesialist i radiologi og publiseringsredaktør i Tidsskriftet.

Halvparten av de 62 nye LIS1-stillingene som kom på statsbudsjettet i fjor, strykes i den samme regjeringens budsjettforslag for 2023. Løftebruddet rammer ikke bare de som står i kø for LIS1-tjeneste.



Foto: Sturlason

Det er gammelt nytt at det står dobbelt så mange nyutdannede leger i kø for LIS1-tjeneste som det er utlyste stillinger (1). På samme tid er fastlegekrisen blitt et landsdekkende problem for primærhelsetjenesten, der snart en kvart million nordmenn kan stå uten fastlege (2). I psykisk helsevern avvises hver fjerde henvisning til spesialist, en stigende trend bare fra i fjor (3).

Nå velger regjeringen likevel å kutte halvparten av de 62 nye LIS1-stillingene som kom med fjorårets statsbudsjett (4). Det er smått utrolig – ikke minst fordi disse stillingene var bundet opp til videre spesialistutdanning i nettopp allmennmedisin og psykiatrifagene (4, 5).

Det politiske grepet med både å opprette flere LIS1-stillinger og samtidig kreve at disse bindes opp til videre spesialisering, kunne tyde på at regjeringen hadde mer enn én tanke i hodet om spesialistutdanningen for leger.

Mye skal fremdeles utredes før det formelle og praktiske rundt ordningen med bundne LIS1-stillinger er på plass. Både arbeidstaker- og arbeidsgiversiden vil ha sitt å si når LIS1-tjeneste bindes opp mot videre valg av spesialistutdanning. Helsedirektoratet viser også til at bundne LIS1-stillinger vil kreve tilpasninger i spesialistforskriften av 2019 (5).

«Hva skal vi tenke om en regjering som ikke tar seg tid til å vente på resultatene fra egne politiske grep?»

Den nødvendige innsatsen fra forvaltningen, foretakene og kommunene for å få til en god modell for ordningen halveres neppe, selv om halvparten av stillingene strykes fra budsjettet. Det er ingen grunn til å betvile, som Helsedirektoratet videre peker på i sin rapport, at det kan bli en utfordring å finne de rette kandidatene til stillingene (5). I dag synes dette likevel å være blant de mer overkommelige hindringene mot bedre spesialistdekning i landet.

I tillegg til å trosse tallenes tydelige tale har regjeringen også en særdeles dårlig timing. Første rapportering fra deres eget nedsatte hurtigarbeidende ekspertutvalg for styrking av fastlegeordningen kommer ikke før i desember (6). Samtidig er Helsepersonellkommisjonen fortsatt i siste halvdel av sitt oppdrag med å «etablere et kunnskapsgrunnlag og foreslå treffsikre tiltak (...) for å utdanne og rekruttere kvalifisert personell i helse- og omsorgstjenesten» (7). Hva skal vi tenke om en regjering som ikke tar seg tid til å vente på resultatene fra egne politiske grep?

I 2019 fant Helsedirektoratet at det var behov for 200 nye LIS1-stillinger (8). Med halveringen av de 62 nye stillingene fra i fjor, er vi nå 31 LIS1-stillinger i manko. Dette som følge av en regjering som velger å snu før målstreken.

REFERENCES

1. Helsedirektoratet. Oppfølging av Handlingsplan for allmennlegetjenesten 2020-2024 Kvartalsrapport 4. kvartal 2021.
<https://www.helsedirektoratet.no/rapporter/oppfolging-av-handlingsplan-for-allmennlegetjenesten-2020-2024-kvartalsrapport-4.kvartal-2021/spesialisering-i-allmennmedisin/antall-lis1-stillinger-oket> Lest 12.10.2022.
2. Allmennlegeforeningen. Én av 24 står nå uten fastlege.
<https://www.legeforeningen.no/foreningsledd/yf/allmennlegeforeningen/krisen-i-fastlegeordningen/lister-uten-fast-lege/> Lest 12.10.2022.
3. Helsedirektoratet. Avviste i psykisk helsevern for voksne.
<https://www.helsedirektoratet.no/statistikk/nasjonale-styringsmal-for-spesialisthelsetjenesten/avviste-innen-psykisk%20helsevern%20for%20voksne> Lest 12.10.2022.
4. Helse- og omsorgsdepartementet. Fastlegeordningen styrkes.
<https://www.regjeringen.no/no/dokumentarkiv/regjeringen-solberg/aktuelt-regjeringen-solberg/hod/nyheter/2021ny/fastlegeordningen-styrkes/id2875341/> Lest 12.10.2022.
5. Helsedirektoratet. Leger i spesialisering – LIS1-stillinger knyttet til videre spesialiseringsløp. https://www.helsedirektoratet.no/rapporter/leger-i-spesialisering--lis1-stillinger-knyttet-til-videre-spesialiseringslop/Rapport%20IS-3030%20-%2062%20nye%20LIS1-stillinger%20publisert%20versjon%20mai%202022.pdf/_/attachment/inline/aafe6ac7

-7ae7-40b0-9934-

1d910f017160:ac477f2c5bad88d036c4a583fe4f79dbaf4455b1/Rapport%20IS-3030%20-%2062%20nye%20LIS1-stillinger%20publisert%20versjon%20mai%202022.pdf Lest 12.10.2022.

6. Helse- og omsorgsdepartementet. Mandat for ekspertutvalg for gjennomgang av allmennlegetjenesten. <https://www.regjeringen.no/no/dep/hod/org/styrer-rad-og-utvalg/ekspertutvalg-for-gjennomgang-av-allmennlegetjenesten/mandat-for-ekspertutvalg-for-gjennomgang-av-allmennlegetjenesten/id2923960/> Lest 12.10.2022.

7. Helsepersonellkommisjonen. Mandat. <https://nettsteder.regjeringen.no/helsepersonellkommisjonen/mandat/> Lest 12.10.2022.

8. Helsedirektoratet. Foreslår opprettelse av 200 nye LIS1-stillinger. <https://www.helsedirektoratet.no/nyheter/foreslar-opprettelse-av-200-nye-lis1-stillinger> Lest 12.10.2022.

Publisert: 13. oktober 2022. Tidsskr Nor Legeforen. DOI: 10.4045/tidsskr.22.0656

Opphavsrett: © Tidsskriftet 2026 Lastet ned fra tidsskriftet.no 29. august 2026.